

Комунальний заклад вищої освіти
«Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія»
Запорізької обласної ради
Факультет спеціальної освіти та соціально-гуманітарних наук
Кафедра психології та соціальної роботи

КВАЛІФІКАЦІЙНА (БАКАЛАВРСЬКА) РОБОТА

Соціалізація дітей молодшого шкільного віку в умовах закладу
загальної середньої освіти

Виконала студентка групи СРб-4
Спеціальності 231 Соціальна
робота
Рябчук Анастасія Сергіївна
Керівник: Гордієнко Н. М.
Реценент: Шевяков О.
Нормоконтроль: Бондар П. М.

Запоріжжя
2024 р.

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота: 60 с., 4 табл., 3 рис., 4 додатка, 39 джерела.

Об'єкт дослідження: соціалізація дітей молодшого шкільного віку.

Мета роботи: теоретико-експериментальне дослідження процесу соціалізації дітей молодшого шкільного віку, розробка циклу занять, спрямованого на їх соціалізацію в умовах закладу загальної середньої освіти.

Методи дослідження: аналіз, систематизація і узагальнення даних з проблеми дослідження на основі вивчення соціально-педагогічної, психологічної літератури; якісний і кількісний аналіз результатів дослідження.

Соціалізація – це процес двосторонньої взаємодії людини і соціального середовища, в ході якого формується унікальна особистість, що включає як включення в систему соціальних відносин за допомогою засвоєння соціального досвіду, так і самостійне відтворення цих відносин.

Нестабільність морального навчання, обмежений соціальний досвід знижують здатність молодих учнів протистояти руйнівним впливам, які можуть виникнути в процесі соціалізації. Крім того, прагнення дітей цього віку часто характеризуються ситуативністю, а поведінка, відповідне прийнятим в суспільстві моральним нормам і правилам, характеризується нестабільністю, що свідчить про недостатнє оволодіння соціальною роллю. Все це потребує розробки циклу занять, спрямованого на соціалізацію дітей молодшого шкільного віку в умовах закладу загальної середньої освіти.

СОЦІАЛІЗАЦІЯ, СОЦІАЛІЗОВАНІСТЬ, ДІТИ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІК, ЗАКЛАД ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

ВСТУП

Нинішня соціокультурна ситуація в Україні визначається формуванням нової системи цінностей і вражаючими претензіями. У цих умовах актуальність наукових досліджень з активізацією людського фактора, усвідомленим формуванням соціально активної особистості, що відповідає новим вимогам, стає більш серйозною.

На перший план вийшла проблема гармонійного входження людини в суспільство, дотримання нових соціальних норм, прийняття і передачі державних систем з покоління в покоління, культурних і релігійних цінностей, тобто соціалізації.

Актуальність дослідження полягає в тому, що соціалізація молоді важлива для України, адже від них залежить майбутнє країни. Соціалізація в молодшому шкільному віці носить особистісний характер, тому важливо створити умови для успішної соціалізації особистості.

Важливим завданням є придбання соціальних якостей, різноманітного розвитку особистості та її суб'єктивності, здатності до соціальної творчості, необхідної для соціального розвитку особистості.

На кожному етапі життя людина вивчає і використовує культурні цінності. Особистість формується і розвивається під впливом різних факторів: об'єктивних і суб'єктивних, природних і соціальних, внутрішніх і зовнішніх, що діють спонтанно або цілеспрямовано.

Грунтовні дослідження з проблеми соціалізації дітей молодшого шкільного віку висвітлені в працях Н. Бібик, А. Богущ, Л. Варяниці, Н. Гавриш, Т. Кравченко, О. Корсакової, О. Попової, С. Ситняківської, Т. Талько, С. Трубачової, О. Хващевської, Л. Яценко та інших.

Отже, враховуючи актуальність проблеми, тема бакалаврської роботи сформульована як: «Соціалізація дітей молодшого шкільного віку в умовах закладу загальної середньої освіти».

Об'єкт дослідження: соціалізація дітей молодшого шкільного віку.

Предмет дослідження: процес соціалізації дітей молодшого шкільного віку в умовах закладу загальної середньої освіти.

Мета дослідження: теоретико-експериментальне дослідження процесу соціалізації дітей молодшого шкільного віку, розробка циклу занять, спрямованого на їх соціалізацію в умовах закладу загальної середньої освіти.

На основі мети були визначені такі **завдання**:

1. Здійснити теоретичний аналіз проблеми соціалізації дітей молодшого шкільного віку в умовах закладу загальної середньої освіти.
2. Дослідити рівень соціалізованості дітей молодшого шкільного віку.
3. Розробити цикл занять, спрямований на соціалізацію дітей молодшого шкільного віку в умовах закладу загальної середньої освіти

Методи дослідження: аналіз, систематизація і узагальнення даних з проблеми дослідження на основі вивчення соціально-педагогічної, психологічної літератури; якісний і кількісний аналіз результатів дослідження.

Категорія досліджуваних осіб. Експериментальна база дослідження – ЗОШ № 5 м. Токмак, Пологівського району, Запорізької області. Учні 4 класу. Кількість осіб – 20.

Структура. Бакалаврська робота складається зі вступу, двох розділів, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг роботи становить 60 сторінок, з яких основний текст – 35 сторінок.

ВИСНОВКИ

На основі здійсненого теоретико-експериментального дослідження процесу соціалізації дітей молодшого шкільного віку, розробки циклу занять, спрямованого на їх соціалізацію в умовах закладу загальної середньої освіти можемо зробити наступні висновки.

Соціалізація - це процес двосторонньої взаємодії людини і соціального середовища, в ході якого формується унікальна особистість, яка включає як включення в систему соціальних відносин за допомогою засвоєння соціального досвіду, так і декомунізацію цих відносин шляхом їх самостійного відтворення.

Соціалізація - це складний і діалектичний процес розвитку і саморозвитку, об'єднання двох суперечливих частин. З одного боку, це засвоєння соціокультурного середовища, без якого людина не може позитивно на нього впливати. З іншого боку, засвоєння соціального досвіду неможливо без власної активності в різних сферах діяльності. Це людина, яка будує соціальні відносини, але перш ніж стати людиною, вона повинна пройти шлях соціалізації в різних соціальних групах.

Нестабільність морального навчання і обмежений соціальний досвід знижують здатність молодших школярів протистояти руйнівним впливам, які можуть виникнути в процесі соціалізації. Крім того, прагнення дітей цього віку часто характеризуються обставинами, а поведінка, що відповідає соціально прийнятим моральним нормам і правилам, характеризується нестабільністю Жовтня, що свідчить про недостатнє оволодіння соціальною роллю дитини.

Розширенню досвіду дитини по суті такої ролі сприяє спеціально організований освітній процес, що включає не тільки передачу необхідних знань, а й демонстрацію відповідних правил поведінки, зміни в їх практиці. Враховуючи ці відмінності, усвідомлюється необхідність надання особливої

підтримки дітям цього віку, що дозволяє сформувати емоційно усвідомлене ставлення до певних норм моральної культури суспільства, запобігти втраті контактів між дітьми і однолітками і порушення відносин між ними. У зв'язку з цим виникає необхідність надання особливої підтримки дітям цього віку, що дозволяє сформувати емоційно свідоме ставлення до певних норм моральної культури суспільства, запобігти втраті контактів між дітьми і однолітками і порушення.

В освітньо правильних, організованих умовах навчання властиві дітям цього віку заняття є не тільки джерелом розвитку знань і навичок, а й ефективним засобом отримання особистого і соціального досвіду. Це досягається з урахуванням різноманітних інтересів дитини в змісті освітньої діяльності, потреб, пов'язаних з соціалізацією школярів певної вікової групи. створення гуманного середовища (сприяння співпраці, партнерству і спільній творчості всіх учасників освітнього процесу); поглиблювати і зміцнювати самооцінку, впевненість в собі, творчу свободу соціальних і моральних знань дитини, заохочувати відповідні емоційні відносини, розвивати навички і здібності до соціально санкціонованого поведінки; розвивати навички та здібності до самооцінки, впевненості в собі, творчої свободи дитини.

Результати експериментального дослідження дають можливість констатувати. За методикою «Вивчення ступеня соціалізації учнів (І. Рожкова) виявлено показник соціальної адаптованості на: низькому рівні в 15%, середньому у 65%, високому у 20%. Автономність, як риса що сприяє соціалізації молодших школярів, становить: низький рівень – 40%, середній рівень – 50%, високий рівень – 10%. Соціальна активність: низький рівень – 30%, середній рівень – 50%, високий рівень – 20%. Та розвиток моральності на низькому рівні діагностовано у 15%, на середньому – 70%, на високому – 15%. Як бачимо домінують середні показники соціалізації молодших школярів. За опитувальником «Соціальна адаптація» (СА) у молодших школярів – високий рівень становить 10%, середній – 60%, низький – 20%, дуже низький – 10%. За методикою на самооцінку «Який Я?» Г. Н. Осипової

встановлено дуже високий рівень самооцінки у 10%, високий у 15%, середній у 55%, низький у 20%.

На основі результатів дослідження нами розроблену програму (цикл занять), спрямовану на соціалізацію дітей молодшого шкільного віку в умовах закладу загальної середньої освіти.

Метою програми було подолання труднощів процесу соціалізації молодших школярів, особистісного зростання, тобто соціальної дезадаптації. Реалізація програми передбачає дотримання наступних принципів: використання особистого та групового формату роботи; переважання тренінгових та ігрових методів психокорекції.